

17. Яценко А.М. Заходи кримінально-правового характеру: поняття, зміст і сутність. Форум права. 2013. № 3. С. 775–783.

18. Трут Д., Автух А. Притягнення юросіб до кримінальної відповідальності в Україні: міф чи реальність? URL: <http://jur-gazeta.com/publications/practice/kriminalne-pravo-ta-proces/prityagnennya-yurosib-do-kriminalnoyi-vidpovidalnosti-v-ukrayini-mif-chi-realnist.html>.

ДМИТРЕНКО Н. А.,
аспірант кафедри галузевого права
(Херсонський державний університет)

УДК 344.1

СУБ'ЄКТИВНІ ОЗНАКИ СКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ

У статті досліджено питання суб'єктивних ознак складу військових злочинів. Визначено перелік осіб, які відповідно до чинного законодавства можуть бути спеціальним суб'єктом військових злочинів. Розкрито суб'єктивну сторону військових злочинів, встановлена роль мети, мотиву та емоційного стану при вчиненні військового злочину.

Ключові слова: суб'єктивні ознаки, військовий злочин, військовослужбовець, військовозобов'язаний, резервіст, мета, мотив.

В статье исследован вопрос субъективных признаков состава военных преступлений. Определен перечень лиц, которые в соответствии с действующим законодательством могут быть специальным субъектом военных преступлений. Раскрыта субъективная сторона военных преступлений, установлена роль цели, мотива и эмоционального состояния при совершении военного преступления.

Ключевые слова: субъективные признаки, военное преступление, военнослужащий, военнообязанный, резервист, цель, мотив.

The article examines the issue of subjective features of war crimes. The list of persons who according to the current legislation may be a special subject of war crimes is determined. The subjective aspect of war crimes is revealed, the role of purpose, motive and emotional state in the commission of a war crime is established.

Key words: subjective signs, war crime, serviceman, military lord, reservist, purpose, motive.

Вступ. В умовах нестабільної політичної та економічної ситуації в Україні, анексії Криму і війни на Сході країни зросла криміногенна ситуація в державі, збільшилися випадки вчинення тяжких злочинів. Величезною проблемою для держави став збройний конфлікт між Україною та Російською Федерацією, який спричинив зростання кількості військових злочинів.

Так, кількість облікованих злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів) за 2017 рік становить 4 230, а за I півріччя 2018 року було обліковано 2 028 таких кримінальних правопорушень. Схожі цифри були в перші місяці АТО, зокрема, за період з квітня по серпень 2014 року було розпочато 1 090 кримінальних прова-

джен за вчинені злочини у військовій сфері, розпочато кримінальне переслідування щодо 4 579 військовослужбовців [1]. Хоча деякі вчені і пов'язують таке підвищення із підвищенням ефективності роботи правоохоронної системи [2, с. 2], однак ми схилиємось до думки, що саме військові події на східних територіях України спричинили значний сплеск військової злочинності, адже у 2012 р. в Україні було вчинено всього 352 військових злочини. Беззаперечно, що більшість цих злочинів була вчинена непередбаченими військовими кадрами, що з точки зору кримінального права потребує окремого дослідження.

Хоча суспільна небезпечність кожного злочину виявляється у завданні або створенні небезпеки завдання істотної шкоди суспільним відносинам, які охороняються кримінальним законом, у військових злочинах за цими відносинами стоять інтереси більш високого порядку – військова безпека держави, зокрема, стан боєздатності Збройних Сил, інших військових формувань, здатність виконувати завдання, що ставить перед ними держава, і врешті решт захищеність країни від можливої воєнної агресії. Будь-який злочин проти військової служби підриває боєздатність військових підрозділів і в результаті завдає істотної шкоди боєздатності Збройних Сил України, а отже – територіальному суверенітету України [3].

Теоретичним проблемам кримінальної відповідальності за військові злочини свого часу були присвячені роботи таких вітчизняних та зарубіжних вчених, як П.П. Андрушко, Г.М. Анісімов, І.Г. Богатирьов, В.О. Бугаєв, О.М. Джужа, С.І. Дячук, О. Ефендієв, М.І. Карпенко, В.А. Клименко, М.Г. Колодяжний, С.М. Мохончук, С.В. Назаров, Є.Б. Пузиревський, О.М. Сарнавський, А.С. Седракан, М.М. Сенько, М.С. Туркот, М.І. Хавронюк, С.О. Харитонов, Г.І. Чангулі та інші.

Постановка завдання. Мета дослідження полягає у розкритті суб'єктів та суб'єктивної сторони як ознак складу військових злочинів.

Результати дослідження. У теорії кримінального права загально визнаним є те, що злочин складається з об'єктивних і суб'єктивних ознак. Якщо ж об'єктивні ознаки відображають суспільні відносини, які порушує вчинений злочин, розкривають противоправне діяння й їх наслідки, визначають місце, час тощо, то суб'єктивні ознаки надають кримінально-правову характеристику особі, яка вчинила злочин, – її стан, вину, осудність, вік, професію, мету, мотив тощо.

Суб'єкт злочину є ключовим елементом складу злочину, адже саме він виконує діяння, спрямовані на досягнення суспільно небезпечного результату. Законодавець у ст. 401 КК України, надаючи визначення поняттю військовим злочинам, зазначив, що суб'єктом військових злочинів є військовослужбовці, а також військовозобов'язані та резервісти під час проходження зборів. Тобто відповідно до ч. 2 ст. 18 КК України спеціальний суб'єкт, який крім ознак загального суб'єкта (особа фізична осудна, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК може наступити кримінальна відповідальність (ч. 1 ст. 18)), має спеціальні ознаки, визначені законами України, які регулюють порядок несення або проходження військової служби [4, с. 15].

Згідно з ч. 2 ст. 401 КК суб'єктами військових злочинів є військовослужбовці Збройних Сил України, Служби безпеки України, Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, а також інші особи, визначені законом.

Не вдаючись до розкриття загальних ознак суб'єкту військових злочинів (оскільки це вже було досліджено у низці робіт), звернемо увагу лише на те, що вік особи, з якого настає кримінальна відповідальність за військові злочини, є 18 років, адже винятково з цього віку згідно з законодавством України особа може набути статусу військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста.

Оскільки КК України не визначає того, хто є військовослужбовцем, військовозобов'язаним, резервістом, нам варто звернутись до інших нормативно-правових актів у сфері військово-правового забезпечення. У зв'язку із цим ми не можемо погодитись з О.Р. Полегенько, який вважає, що це ускладнює реалізацію механізму притягнення особи до кримінальної

відповідальності [5, с. 94]. Ми впевнені, що таке явище навпаки удосконалює цей процес, оскільки визначення переліку таких осіб є не сталим явищем, а процедура внесення змін в закони України набагато складніша та довша, аніж до нормативно-правових актів уряду, що дозволяє оперативно реагувати на усі зміни в політичній, військовій, економічній ситуації в країні.

Так, положення ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» містить поняття «військовослужбовець», тобто це особа, яка проходить військову службу. Окрім цього, відповідно до ст. 2 зазначеного закону військовослужбовець визначається як громадянин України, який виконує загальний військовий обов'язок або службу на конкурсно-контрактній основі в Збройних Силах України та інших військових формуваннях, придатний за станом здоров'я та віком до цієї професійної діяльності, пов'язаної із захистом Вітчизни [6]. Отже, однією із обов'язкових ознак спеціальних суб'єктів військових злочинів є їх обов'язкове перебування на військовій службі у Збройних Силах України чи інших збройних формуваннях під час вчинення військового злочину.

З цього випливає, що ми також можемо віднести до категорії суб'єктів військових злочинів військовозобов'язаних та резервістів, які проходять військову службу у збройних формуваннях, тобто також є військовослужбовцями. Про це свідчить і ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу», яка визначає, що військовозобов'язані – це особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави; резервісти – це особи, які в добровільному порядку проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний та воєнний час [6]. А тому, на нашу думку, з ч. 1 ст. 401 КК України можна прибрати словосполучення «військовозобов'язані та резервісти під час зборів», адже вони і так включаються в поняття «військовослужбовець».

Отже, відповідно до чинного законодавства до військової служби належить: а) строкова військова служба; б) військова служба за контрактом осіб рядового, сержантського і старшинського складу; в) військова служба (навчання) курсантів (слухачів) вищих військових навчальних закладів, а також вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, факультети військової підготовки, кафедри військової підготовки; г) військова служба за контрактом осіб офіцерського складу; г) військова служба за призовом осіб офіцерського складу [6].

Також суб'єктами військових злочинів незалежно від статі можуть бути: солдати, матроси, сержанти, старшини, прапорщики, мічмани, особи офіцерського складу, курсанти та слухачі військово-навчальних закладів та військовозобов'язані під час проходження навчальних (чи перевірних) або спеціальних зборів. Військову службу за контрактом проходять особи, прийняті на військову службу у добровільному порядку, а порядок прийняття на військову службу за контрактом регламентується ст. 20 Закону та положеннями про проходження військової служби відповідними категоріями військовослужбовців [7, с. 51].

Деякі військові злочини можуть бути вчинені тільки військовослужбовцями, які наділені певними спеціальними ознаками. Так, військові службові злочини (статті 423-4261 КК України) можуть вчинювати тільки начальники та інші службові особи; порушення правил кораблеводіння (ст. 417 КК України), тільки військовослужбовці (військові моряки), на яких покладений обов'язок водіння корабля (командир корабля, штурман, старший помічник командира корабля, вахтовий офіцер та інші); порушення правил польотів або підготовки до них (ст. 416 КК України), тільки військовослужбовець, який безпосередньо брав участь у здійсненні польоту літального апарату (командир корабля, член льотного екіпажу, службова особа, яка здійснювала керівництво польотом), або готував літальний апарат до польоту (військовослужбовці, які готували літальний апарат до польоту, здійснювали технічний огляд чи ремонтували його). У контексті ч. 1 ст. 428 КК України, заслуговує на увагу думка М.С. Туркота про те, що суб'єктом наведеного злочину виступає спеціально визначена, уточнена військова службова особа – командир морського військово-

вого судна. Тобто йдеться не просто про спеціального, а спеціального уточненого суб'єкта злочину [8, с. 80].

Особи, які не є військовослужбовцями, можуть притягуватися до кримінальної відповідальності за статтями, що передбачають відповідальність за військові злочини, винятково як співучасники (підбурювач, пособник або організатор). Виконавцями й співвиконавцями цих злочинів можуть бути тільки військовослужбовці та військовозобов'язані. У цьому контексті ми не можемо погодитись з О.Р. Полегенько, яка стверджує, що перелік суб'єктів військових злочинів, передбачений у ст. 401 КК України, є вичерпним, а інші особи, не зазначені у даній нормі, не є суб'єктами військових злочинів [5, с. 93].

Для визнання особи суб'єктом військових злочинів важливе значення має встановлення моменту початку і закінчення проходження військової служби, оскільки вчинення суспільно небезпечного діяння, передбаченого розділом ХІХ Особливої частини Кримінального кодексу України, можливе тільки у цей проміжок часу, тобто у період проходження військової служби [9, с. 170].

Поряд з суб'єктом злочину в теорії кримінального права розглядається й суб'єктивна сторона злочину, яка тісно переплітається з суб'єктом злочину, визначаючи форму його вини, мету, мотив тощо. Важливо підкреслити, що встановлення суб'єктивної сторони потрібне не тільки при вирішенні питання про наявність складу злочину в діях конкретної особи. Установлення ознак суб'єктивної сторони також необхідно при кваліфікації злочинів, при розмежуванні військових злочинів між собою. Наприклад, умисне знищення або пошкодження військового майна (ст. 411 КК України) та необережне знищення або пошкодження військового майна (ст. 412 КК України).

Більшість військових злочинів вчиняється з прямим чи непрямим умислом. Тобто при вчиненні військових злочинів винний усвідомлює його небезпеку для військового правопорядку, передбачає, що своїми діями він приводить у стан повної або часткової непридатності військового майна, порушує бойову готовність тощо і бажає настання бажаних для нього наслідків (прямий умисел) чи свідомо припускає їх настання (непрямий умисел). Так, М.І. Панов відмічає, що обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони більшості військових злочинів є умисна форма вини, про що зазначено у ст. 411 КК України. Також при добровільній здачі в полон (ст. 430 КК України) законодавець визначив прямий умисел, безпосередньо зазначивши у диспозиції таку ознаку, як добровільність.

З суб'єктивної сторони непокора (ст. 402 КК України) та опір начальникові або примушування його до порушення службових обов'язків (ст. 404 КК України) виражаються у відкритій відмові виконати наказ начальника, а тому здійснюється тільки з прямим умислом. Винний усвідомлює, що чинить опір і бажає тим самим перешкодити виконанню ними своїх обов'язків чи примусити до їх порушення. Якщо особа не усвідомлювала, що чинить опір названим особам, склад даного злочину відсутній.

Однак деякі військові злочини характеризуються за необережною формою вини суб'єктивної сторони. Так, невиконання наказу є прикладом такої форми (ст. 403 КК України). Тут необережна форма вини виступає у вигляді злочинної недбалості або злочинної самовпевненості. При цьому винний не передбачає можливості настання тяжких наслідків через невиконання наказу, хоча повинен був і міг це передбачити, або ж свідомо не виконує наказ, легковажно розраховуючи на конкретні обставини, завдяки яким, на його думку, тяжкі наслідки (необережне знищення або пошкодження військового майна (ст. 412 КК України), недбале ставлення до військової служби (ст. 425 КК України)) будуть відвернуті.

Також припускається й інша – змішана (подвійна) форма вини, при якій психічне ставлення особи до вчиненого нею суспільно небезпечного діяння може характеризуватися умисною формою вини, а до суспільно небезпечних наслідків – необережністю [4, с. 118]. Так, на відміну від вищезазначених злочинів, розголошення відомостей військового характеру, які є державною таємницею, або втрата документів чи матеріалів, що містять такі відомості (ст. 422 КК України), можуть бути вчинені як умисно, так і з необережності.

У деяких військових злочинах обов'язковими ознаками суб'єктивної сторони є мотив і мета. Так, погроза або насильство щодо начальника (ст. 405 КК України) вчиняється у зв'язку з виконанням ним обов'язків з військової служби. Викрадення, привласнення, вимагання військовослужбовцем військового майна (ст. 410 КК України) вчиняються з корисливих мотивів чи з корисливою метою. Зловживання військовою службовою особою владою (ст. 423 КК України) вчиняється з корисливих мотивів чи в інших особистих інтересах, або в інтересах третіх осіб.

Слід звернути увагу та зазначити, що сьогодні існує багато протиріч саме у розгляді суб'єктивної сторони порушення правил несення прикордонної служби (419 КК України). У теорії кримінального права існує безліч підходів щодо визначення того, з якою формою та з яким видом умислу чи необережності може бути вчинене злочинне порушення правил несення прикордонної служби, що спричиняє тяжкі наслідки. Так, М.І. Хавронюк вважає, що порушення правил несення прикордонної служби вчиняється з прямим умислом до діяння та необережністю до наслідків [10, с. 451], Т.Б. Ніколаєнко та В.О. Сич – з прямим умислом або необережністю до діяння та непрямим умислом чи необережністю до наслідків [11, с. 980], а В.П. Бодаєвський та С.Ф. Денисов – як з умислом, так і необережністю до діяння, а щодо наслідків – лише з необережністю [12, с. 659].

Для військовослужбовця, у тому числі прикордонника, який діє з непрямим умислом щодо наслідків, характерним є припущення ним тяжких наслідків вчиненого діяння. Знаючи про можливість чи неминучість настання таких наслідків, він не відмовляється від порушення правил несення прикордонної служби та погоджується з настанням таких наслідків. При цьому винний не відчуває потреби в досягненні цих наслідків, вони йому не потрібні для задоволення своїх злочинних інтересів. В.А. Ломако відмічає, що найчастіше таке свідоме допущення полягає в байдужому ставленні до наслідків. Інакше кажучи, особа, не будучи зацікавленою у настанні суспільно небезпечного наслідку свого діяння, все ж допускає таку можливість [13, с. 303]. А отже, можна дійти висновку про те, що суб'єктивною стороною військових злочинів виступають: прямий умисел, умисна та необережна форма вини.

У військових злочинах мотив та мета в цілому не є обов'язковими ознаками суб'єктивної сторони складу злочину. Так, законодавець нормативно закріпив мету як обов'язкову ознаку суб'єктивної сторони лише при дезертирстві (ст. 408 КК України), тобто при самовільному залишенні військової частини або місця служби з метою ухилитися від військової служби. У цьому випадку встановлення мети злочину є обов'язковим під час досудового слідства. Також при вчиненні військовослужбовцем, який перебуває в полоні, дій, спрямованих на шкоду іншим військовополоненим (ст. 431 КК України), винному ставиться як обов'язкова мета – забезпечення поблажливого до себе ставлення з боку ворога, чи корисливий мотив.

У всіх інших випадках при вчиненні військових злочинів мета та мотиви мають факультативне значення й не впливають на кваліфікацію злочину. Наприклад, при примушуванні потерпілих до порушення обов'язків у військовій службі метою є припинення або зміна характеру правомірної діяльності потерпілого. Однак серед військових злочинів законодавцем визначено обов'язковість відсутності конкретної мети для правильної кваліфікації злочину. Так, зокрема, при здачі або залишенні ворогові засобів ведення війни (ст. 427 КК України) зазначені дії мають вчинятися винятково не з метою сприяння ворогові.

Варто також зауважити, що серед військових злочинів законодавець визначив емоційний стан винного як обов'язкову ознаку суб'єктивної сторони складу злочину. Зокрема, йдеться про добровільну здачу в полон через боягузтво або легкодухість (ст. 427 КК України).

У цьому контексті варто також звернути увагу на те, що військове середовище щороку поповнюється особами з невірноваженою психікою, а іноді з відверто антигромадськими поглядами. Зазначений складний для виховання контингент в умовах реформування Збройних Сил України й інших військових формувань намагається будь-якою ціною зайняти лідерські позиції у військових підрозділах. Практика, як зазначає Т.Ю. Касько, свідчить про те, що на свідомість особистості військовослужбовців цієї категорії впливають такі га-

небні звички, погляди та поняття, як культ неповаги до іншої людини, небажання виконувати будь-які обов'язки військової служби, допомагати товаришам по службі, ігнорування вимог статутів і військової дисципліни, агресивна поведінка у конфліктній ситуації тощо [14, с. 417].

Водночас, у контексті мотивів та внутрішніх спонукань доцільно погодитися з думкою Є.Б. Пузиревського про те, що «мотиви злочинів проти порядку проходження військової служби здебільшого відрізняються від мотивів злочинів проти порядку підлеглості та військової честі (до яких спонукали негативні почуття). В основі значної частини мотивів цієї групи військових злочинів – статеві потреби, потяг до спиртних напоїв, зустрічі з близькими, інтерес до розваг, небажання переносити тяготи військової служби тощо» [15, с. 176].

Подібна ситуація спостерігається при вчиненні злочинів, пов'язаних із порушенням несення спеціальних служб (статті 418-421 КК України). Військовослужбовець строкової служби вчинює порушення статутних правил несення служби зазвичай через: а) небажання (неготовність) проходити службу в умовах виконання бойового завдання (яким, наприклад, є бойове чергування та вартова служба); б) помилкове розуміння несправедливого ставлення до нього з боку командирів, начальників або/та товаришів по службі. Військовослужбовці служби за призовом по мобілізації, служби за контрактом зазвичай нормально переносять тяготи військової служби, водночас болісно сприймають несправедливе ставлення до них як до самодостатніх та досвідчених особистостей [16, с. 256].

Висновок. Отже, підсумовуючи вищевикладене, зауважимо, що попри значні зміни протягом останніх 4 років до Розділу XIX Кримінального кодексу України, норми, які встановлюють відповідальність за військові злочини, потребують удосконалення, зокрема, у частині суб'єктивної сторони досліджуваних злочинів.

Список використаних джерел:

1. За військові злочини порушено понад тисячу кримінальних справ. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/26553407.html>.
2. Арманов М., Котенко Є. Військові злочини: кримінологічний аспект. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2017. № 4(16). С. 1–11. URL: <http://www.chasopysnapu.gov.ua/chasopys/ua/pdfZ4-2017Zarmanov.pdf>.
3. Про Збройні Сили України: Закон України від 6 грудня 1991 р. № 1934–ХІІ (чинна редакція від 27.08.2018 року). Відомості Верховної Ради України. 1992. № 9. Ст. 108.
4. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини): навч. посіб. / Г.М. Анісімов, Ю.П. Дзюба, В.І. Касинюк та ін.; за ред. М.І. Панова. Х.: Право, 2011. 184 с.
5. Полегенька О.Р. Суб'єкт військових злочинів за кримінальним кодексом України. Право.ua. 2015. № 3. С. 92–95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pravo_2015_3_18.
6. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон № 2232–ХІІ від 25.03.1992 (чинна редакція від 23.06.2018 року). Відомості Верховної Ради України. 1992. № 13. Ст. 67. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
7. Попович В.М. Проблеми розуміння сутності об'єкта злочину в контексті сучасної доктрини кримінального права. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. / В.П. Попович, П.А. Трачук, А.В. Андрушко, С.В. Логін. К.: Юрінком Інтер, 2009. 256 с.
8. Туркот М.С. Кримінологічна характеристика особистості суб'єкта військових злочинів. Вісник Національної академії прокуратури України. 2015. № 2. С. 76–82. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnapu_2015_2_13.pdf
9. Військові злочини: комент. законодавства / [М.І. Хавронюк, С.І. Дячук, М. І. Мельник]; відп. ред. М. Д. Дрига, В. І. Кравченко. К.: А.С.К., 2003. 272 с.
10. Хавронюк М.І. Довідник з Особливої частини КК України. К.: Істина, 2004. 504 с.
11. Ніколаєнко Т.Б. Кримінальне право України. Особлива частина: навч. посіб. В.О. Сич. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ ім. Б. Хмельницького. 2012. 1232 с.

12. Бодаєвський В.П., Денисов С.Ф. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). (Особлива частина): підруч.: в 2 т. / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. Т. 2. Луганськ: Елтон-2, 2012. 780 с.
13. Ломако В.А. Суб'єктивна сторона злочину / В.А. Ломако, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов [та ін.]; за ред. В.В. Сташиса, В.Я. Тація. Кримінальне право України. Загальна частина: підруч. 4-те вид. перероб. та допов. Х.: Право, 2010. 456 с.
14. Касько Т.Ю. Ознаки суб'єкта злочинів проти порядку несення та проходження військової служби. Актуальні проблеми держави і права. 2014. Вип. 74. С. 412–418. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2014_74_64.
15. Пузиревський Є.Б. Запобігання військовим злочинам: моногр. / за заг. ред. д-ра юрид. наук О.М. Литвинова. Х.: Ніка Нова, 2011. 176 с.
16. Білий І. Міжнародне переслідування за військові злочини: правові та процесуальні аспекти. М.: Юркіта, 2004. 256 с.

КОЛЬ О. Г.,

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального права
та процесу
(Національний університет
«Львівська політехніка»)

ПОПЕЛЬНЮК Т. В.,

аспірант
(Класичний приватний університет)

УДК 343.8 (477)

ПРО ДЕЯКІ ЗМІСТОВНІ ЕЛЕМЕНТИ ПОНЯТТЯ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ У СФЕРІ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ УКРАЇНИ

У статті здійснено аналіз деяких системоутворюючих ознак поняття «кримінологічної характеристики кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері виконання покарань України», а також визначені практичні елементи його застосування у запобіжній діяльності зазначеної сфери суспільних відносин.

Ключові слова: кримінологічна характеристика, кримінальне правопорушення, персонал колоній, сфера виконання покарань, запобіжна діяльність, системоутворюючі ознаки.

В статье осуществлён анализ отдельных системообразующих признаков понятия «криминологическая характеристика уголовных правонарушений, совершаемых в сфере исполнения наказаний Украины», а также установлены практические элементы его применения в профилактической деятельности указанной сферы общественных отношений.

Ключевые слова: криминологическая характеристика, уголовное правонарушение, персонал колоний, сфера исполнения наказаний, профилактическая деятельность, системообразующие признаки.

